

## Huisarts en Wetenschap

Huisarts en Wetenschap verschijnt 13 maal per jaar.

Website: <http://www.artsennet.nl/nhg>

## Redactiecommissie

Dr. J.O.M. Zaat, voorzitter  
Dr. M.Y. Berger  
Dr. H.E. van der Horst  
Dr. P.L.B.J. Lucassen  
Dr. H.C.P.M. van Weert  
Dr. G.Th. van der Werf

## Redactiesecretariaat

Drs. F. Gerritsma  
Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht  
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht  
Telefoon (030) 2881700  
Fax (030) 2870668  
E-mail [redactie@nhg-nl.org](mailto:redactie@nhg-nl.org)  
Eindredactie drs. C.H.M. Kramer  
E-mail [c.kramer@nhg-nl.org](mailto:c.kramer@nhg-nl.org)

## Basisvormgeving

Helfrich & Slotemaker, ontwerpers BNO, Deventer

## Nederlands Huisartsen Genootschap

Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht  
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht  
Telefoon (030) 2881700  
Fax (030) 2870668

## Uitgeverij/advertentie-exploitatie

Bohn Stafleu Van Loghum bv  
Postbus 246, 3990 GA Houten  
Telefoon (030) 6383763  
Advertenties behoeven de goedkeuring van de redactiecommissie.  
Inzenden aan de uitgeverij,  
[www.bsl.nl](http://www.bsl.nl)

## Abonnementenadministratie Klantenservice

Bohn Stafleu Van Loghum bv  
Postbus 246, 3990 GA Houten  
T (030) 638 37 36, F (030) 638 39 99  
Voor informatie en bestellingen raadpleeg [www.bsl.nl](http://www.bsl.nl)

Belgische abonnees: Kluwer Editorial  
Santvoortbeeklaan 21-25, 2100 Deurne  
T 0800/30.143, F 0800/17.529  
E-mail [customer@kluwer.be](mailto:customer@kluwer.be)

## Nieuwe abonnementen

Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment worden aangegaan en worden stilzwijgend met telkens een jaar verlengd tot wederopzegging. Een abonnement wordt één maal per jaar bij vooruitfacturering voor het aankomende jaar berekend. Een studentenabonnement loopt gelijk met het studietoer, van 1 september t/m 31 augustus, en wordt stilzwijgend met telkens 1 jaar verlengd tot wederopzegging. Een studieabonnement heeft een maximale looptijd van 2 jaar en wordt dan automatisch omgezet in een regulier abonnement. Bij wijziging van de tenaamstelling en/of het adres verzoeken wij u de adreswijziging met de gewijzigde gegevens op te sturen naar Bohn Stafleu van Loghum. Beëindiging van het abonnement kan uitsluitend schriftelijk en dient uiterlijk 2 maanden voor afloop van het lopende abonnementsjaar te zijn ontvangen.

## Abonnementsprijzen

Jaarabonnement (incl. verzend- & administratiekosten)  
particulieren: € 97,60; geldt ook voor Ned. Antillen en Suriname  
overig buitenland: € 145,20  
studenten: € 54,45  
België: € 97,60  
losse nummers: € 12,50  
Prijswijzigingen voorbehouden.

Van toepassing zijn de Algemene Voorwaarden van Wolters Kluwer Nederland BV en Groepsmaatschappijen, gedeponeerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam op 4 januari 2000 onder depotnummer 5/2000.

**HO**  
TIJDSCHRIFTEN

Nederlands  
**uitgeversverbond**  
Groep uitgevers voor  
vak en wetenschap

ISSN 0018-7070

## Misleiding

Reclame verleidt, daar is het reclame voor. Een wetenschappelijk sausje kan helpen bij de beeldvorming, maar misleidt vaak met opzet. Spaanse onderzoekers onderzochten de houdbaarheid van claims in advertenties voor antihypertensiva en cholesterolverlagende pillen in zes Spaanse tijdschriften – drie *peer reviewed* en drie *free circulation* tijdschriften. Ze vonden 264 verschillende advertenties voor antihypertensiva en 23 verschillende voor cholesterolverlagers. Bij elkaar werden er in de advertenties 125 claims gedaan die met referenties werden gestaafd. Drieëntwintig artikelen konden ze niet boven tafel krijgen omdat dat congresverslagen, artikelen in gesponsorde bijlagen of interne onderzoeken waren. Het merendeel van de gevonden referenties kwam uit de top-20 van de wetenschappelijke tijd-

schriften. Veertig procent van de aangehaalde onderzoeken was gefinancierd door de farmaceutische industrie en bij nog eens 22% was de industrie medefinancier. Bij de rest was de financiering niet vermeld. Bij 44% van de claims ondersteunde de inhoud van referentie niet de inhoud van de claim. Bij de antihypertensiva was dat overigens veel vaker het geval (69% klopte niet) dan bij de cholesterolverlagers (20%).

Geneesmiddelenreclame lijkt dus de claims netjes te onderbouwen, maar misleidt wel degelijk. De advertentie op onze achterpagina is er zo een (zie ook p. 124). (JZ)

Villanueva P, et al. Accuracy of pharmaceutical advertisements in medical journals. *Lancet* 2003;361:27-32.

## Onafhankelijk onderzoek

Het AMC publiceerde in 2001 haar *Researchcode*, richtlijnen die moeten helpen de academische onafhankelijkheid bij wetenschappelijk onderzoek te bewaren. Deze onafhankelijkheid was inzet van een debat op 16 januari. Richard Holton, hoofdredacteur van de *Lancet*, en Gert Siemons, medisch directeur van Organon, gaven hun visie op de belangenstrijd tussen universiteit en industrie bij wetenschappelijk onderzoek. Holton lardeerde zijn betoog met citaten uit de medische en lekenpers. Hij liet zien dat de farmaceutische industrie op allerlei manieren en in verschillende mate het wetenschappelijk onderzoek kan beïnvloeden vanaf de eerste onderzoeksvraag tot en met de uiteindelijke publicatie. Uiteraard is er ook goed en relevant geneesmiddelenonderzoek, maar bij veel onderzoek rijzen er vragen over de kwaliteit en de relevantie. Soms wordt de patiënt daar de dupe van. 'Patiënten zijn nooit volledig geïnformeerd over de eventuele gevaren van een trial', was een van zijn uitspraken. Gert Siemons ging in op de vertrouwenscrisis die op dit moment in de gezond-

heidszorg heerst. Hij illustreerde dit met de afbeelding van een esculaap waarvan de schaduw verworden is tot een dollarteken. Hij pleitte voor minder wantrouwen, meer openheid en duidelijke, transparante afspraken over alle aspecten van onderzoek. Bij de discussie met de zaal werd verder ingegaan op de controle van gegevensverzameling en analyse, altijd aanwezige belangenverstrengeling, patiënteninbreng in onderzoeksvragen en op de invloed van de sponsors op (het uitstellen van) de publicatie van onderzoeksresultaten. 'AMC stelt de regels vast voor het publiceren van resultaten, niet de industrie, want onze eerste verantwoordelijkheid is de patiënt en niet het patent.' Maar of dat wereldwijd zo is? (TB)

## Rubrieken in dit nummer

|                        |     |
|------------------------|-----|
| LINH-cijfers           | 125 |
| Ingezonden             | 161 |
| Cochrane-reviews       | 164 |
| Boeken                 | 165 |
| Antwoorden kennistoets | 168 |